

- Белаларускія парламентарыі прынялі ўдзел у паседжанні Парламенцкай Асамблеі АБСЕ.
- Выраслі запасы прамысловай прадукцыі.
- Акцызы на нафтапрадукты павялічыліся ў 2 разы.
- Падвышаныя мясцовыя падаткі на паслугі і імпатныя тавары.
- Скасаванае абмежаванне крэдытнай маржы.

Палітыка: удзел беларускіх парламентарыяў у паседжанні Парламенцкай Асамблеі АБСЕ

У лютым парламенцкая дэлегацыя Беларусі прыняла ўдзел у паседжанні Парламенцкай асамблеі Арганізацыі па бяспецы і супрацы ў Еўропе (ПА АБСЕ). У межах паседжання прадстаўнікі Беларусі ўдзельнічалі ў абмеркаванні пытання надзейнасці транзіту расійскіх энерганосьбітаў у ЕЗ, а таксама правялі шэраг двухбаковых сустрэчаў з еўрапейскімі парламентарыямі. Па выніках сустрэчаў паміж прадстаўніком парламента Бельгіі і спікерам Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі В. Канаплёвым, першы абвясціў, што было дасягнутае пагадненне аб візіце ў Беларусь афіцыйнай дэлегацыі ЕЗ. Такім чынам, палітычныя стасункі паміж Беларуссю і ЕЗ пачынаюць актывізавацца.

Рэальны сектар: павелічэнне запасаў прамысловай прадукцыі

У студзені афіцыйная статыстыка зарэгістравала рост ВУП на 9.7% г/г. Найбольшы бум дэманстравалі будаўнічая галіна (32.2% г/г) і спажывецкі рынак (22.5% г/г). У прамысловасці тэмпы росту склалі 8.5% г/г. Аднак у студзені адбылося рэзкае падвышэнне коштаў вытворцаў прамысловай прадукцыі (на 22.4% г/г), абумоўленае падаржаннем энерганосьбітаў. У той жа час індэкс "параўнальных коштаў" у прамысловасці, на падставе якога разлічваецца індэкс прамысловай вытворчасці, вырас толькі на 2.9% г/г. Такое разыходжанне паміж гэтымі індэксамі сведчыць пра нізкую надзейнасць дадзеных аб тэмпах росту прамысловай вытворчасці.

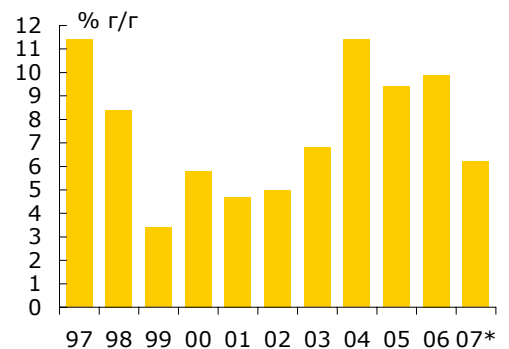
Рост у прамысловасці ў студзені суправаджаўся павелічэннем запасаў гатовай прадукцыі: у параўнанні з 1 лютага 2006 г. яны выраслі на BYR 944 млрд. Пры гэтым прырост прамысловай вытворчасці за гэты перыяд склаў усяго BYR 662 млрд. Такім чынам, у студзені прырост вытворчасці ў прамысловасці быў цалкам скіраваны ў запасы, што ня толькі з'яўляецца вынікам студзенскага энергетычнага крызісу, але і можа сведчыць пра наяўнасць праблем са збытам у шэрагу галінаў беларускай прамысловасці.

Структурныя тэндэнцыі: змены ўмовай дзейнасці ў нафтавым бізнэсе

Энергетыка. У студзені-лютым урад зрабіў захады па павелічэнні прывабнасці ўнутранага рынку нафтапрадуктаў з мэтай кампенсацыі рэнтабельнасці іх экспарту. Аднак гэтыя захады не мелі жаданых вынікаў: большыя нафта-трэйдэраў пераарыентавалася на імпарт нафтапрадуктаў для продажу на беларускім рынку. У той жа час яны значна знізілі экспарт нафтапрадуктаў, які стаў маларэнтабельным. У выніку зменшыўся і агульны аб'ём перапрацоўкі на беларускіх НПЗ (у студзені – на 16% г/г). Такім чынам, захаваўшы дадатную рэнтабельнасць ў нафтаперапрацоўцы, урад сутыкнуўся са зніжэннем экспартных даходаў і аб'ёмаў вытворчасці ў дадзенай галіне. Таму на пачатку

Насельніцтва: 9.71 млн чалавек
Прамысловасць / ВУП: 27.6%
Сельская гаспадарка / ВУП: 7.5%
Інвестыцыі / ВУП: 24.3%
Экспарт: Расія 35%, ЕЗ 46%
Імпарт: Расія 59%, ЕЗ 22%

Дынаміка рэальнага ВУП

* прагноз на 2007 г. – Даследчы цэнтр ІПМ.
Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Даследчы цэнтр ІПМ

Нямецкая эканамічная група ў Беларусі

220088 г. Мінск, вул. Захарава, 76
Тэл./факс +375 (17) 210 0105
Электронная пошта bmer@research.by
Вэб-сайт <http://research.by/>

© Даследчы цэнтр ІПМ, 2007

сакавіка быў прыняты загад, у адпаведнасці з якім стаўкі акцызаў на нафтапрадукты, што рэалізуюцца на ўнутраным рынку, падвышаюцца ў 2 разы (на пачатку году яны былі зніжаныя ў 2.5 разы, значыць яны засталіся больш нізкімі ў параўнанні з узроўнем 2006 г.). Апроч таго, загад прадугледжвае субсідыі для пастаўшчыкоў давальніцкай нафты на беларускія НПЗ у памеры USD 24 за 1 тону нафты. Верагодна, гэта зможна павысіць прывабнасць экспарту нафтапрадуктаў, а таксама стабілізаваць аб'ёмы экспартных прыбыткаў і нафтаперапрацоўкі і захаваць станоўчую рэнтабельнасць у дадзенай галіне.

У лютым урад прааналізаваў шэраг перспектывных крокаў па пераадоленні вынікаў падвышэння коштаў на энерганосьбіты. У прыватнасці, для стабілізацыі валютнага рынку Міністэрства эканомікі разглядае магчымасць прыватызацыі буйных беларускіх прадпрыемстваў хімічнай, нафтахімічнай і харчовай галінаў прамысловасці. Акрамя таго беларускі ўрад звярнуўся да ўрада Расіі з просьбай разгледзець магчымасць выдзялення крэдыту ў памеры USD 1.5 млрд. Рэалізацыя дадзеных крокаў будзе залежыць ад эканамічнай кан'юнктуры і ад абранай стратэгіі эканамічнай палітыкі.

Знешні гандаль: у 2006 г. дэфіцыт гандлю таварамі дасягнуў USD 2.6 млрд

У 2006 г. экспарт тавараў вырас на 23.5% г/г, імпорт – на 33.6% г/г. Дэфіцыт гандлю таварамі дасягнуў USD 2.6 млрд. (USD 0.7 млрд. у 2006 г.), у тым ліку ў гандлі з Расіяй – USD 6.2 млрд. У апошні час узніклі складанасці з экспартам шэрагу беларускіх тавараў у гэтую краіну. У прыватнасці, нягледзячы на прынятыя Беларуссю самаабмежаванні па пастаўках цукру, расійскія ўлады маюць намер у хуткім часе цалкам адмовіцца ад імпарту беларускага цукру. У студзені-лютым узніклі праблемы з экспартам у Расію беларускага мяса і мясных прадуктаў. Праблемы ў гандлі з Расіяй будуць негатывна ўплываць на сальда знешняга гандлю ў будучыні.

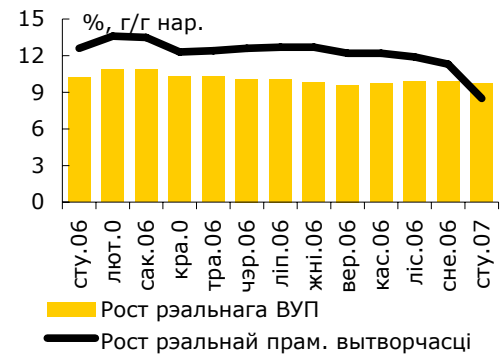
У сувязі з істотным ростам дэфіцыту, ўрадам і НББ быў распрацаваны комплекс захадаў па дасягненні дадатнага сальда знешняга гандлю ў 2007 г., у які ўваходзяць крокі па стварэнні тавараправодных сетак, асваенні новых рынкаў збыту і развіцці імпартазамены. Аднак дэфіцыт у гандлі таварамі ў Беларусі назіраўся нават ва ўмовах больш нізкага попыту на імпортныя тавары, спрыяльнай знешняй кан'юнктуры і нізкіх коштаў на газ, таму ў 2007 г. вышэй апісаным планам ураду наўрадці наканавана ажыццявіцца.

Дзяржаўныя фінансы: павышэнне мясцовых падаткаў

Паводле папярэдніх дадзеных, план па даходах кансалідаванага бюджэту ў 2007 г. быў перавыкананы на 8.5%. Удзельная вага даходаў у ВУП практычна не змянілася ў параўнанні з 2006 г. і склала 48.4% ад ВУП, выдаткаў – скарацілася на 2.8 адсоткавага пункта да 46.2% ад ВУП. Выдаткі выявіліся на 2.3% меней запланаванага ўзроўню. У выніку ўтварыўся прафіцыт бюджэту ў памеры 2.2% ад ВУП (дэфіцыт 0.7% ад ВУП у 2006 г.), што сведчыць аб назапашванні ўрадам сродкаў на пакрыццё выдаткаў, звязаных са зменамі ўмоваў паставак энергарэсурсаў у 2007 г.

Нягледзячы на заявы аб зніжэнні падаткавай нагрукі ў 2007 г., у законе аб бюджэце была прадугледжаная магчымасць падвышэння мясцовых падаткаў. На гэтай падставе Мінскі гарвыканкам падвысіў з 1 лютага 2007 г. стаўкі мясцовых падаткаў. Да 15% была павялічаная стаўка падатка з продажаў імпортных тавараў (раней яна складала 5%), у

ВУП і прамысловая вытворчасць

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Запасы гатовай прадукцыі ў прамысловасці *

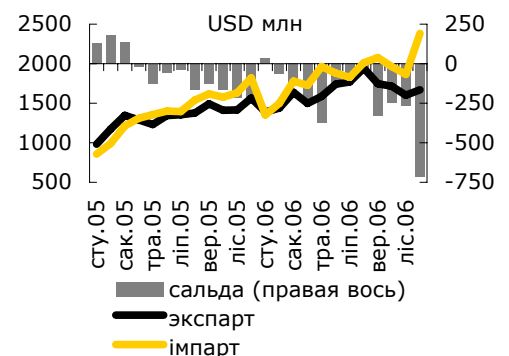
	1.02.06	1.02.07	прырост**
Паліўная	2.4	13.8	11.4
Чорная металургія	14.3	11.8	-2.5
Хімічная і нафтахімічная	37.5	44.5	7.0
Машынабудаванне і металаапрацоўка	81.5	83.1	1.6
Дрэваапрацоўка	60.5	59.4	-1.1
Будаўнічых матэрыялаў	47.0	59.2	12.2
Лёгкая	124.1	128.3	4.2
Харчовая	77.5	88.7	11.2
Прамысловасць, усяго	53.4	57.4	4.0

* у % да сярэднямесячнага аб'ёму вытворчасці за апошнія 12 месяцаў.

** адсоткавых пунктаў.

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Дынаміка знешняга гандлю таварамі

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Гандлёвы баланс

USD млрд	2005	2006	прырост, %
Усяго:			
экспарт	16.0	19.7	23.5
імпарт	16.7	22.3	33.6
сальда	-0.7	-2.6	--
Расія:			
экспарт	5.7	6.8	19.8
імпарт	10.1	13.1	29.3
сальда	-4.4	-6.2	--
ЕЗ:			
экспарт	7.0	9.0	27.5
імпарт	3.6	5.0	39.5
сальда	3.5	4.0	15.2

Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

два разы (да 10%) была павышаная стаўка падатка на паслугі, у т.л. сотавай сувязі, гатэляў, рэстаранаў і інш. Таксама павялічаны збор за ажыццяўленне будаўніцтва на тэрыторыі горада Мінска з 0.5 да 15 (максімальна) базавых велічыняў з BYR 1 млн каштарысу. Гэтае значнае павелічэнне падаткавай нагрузкі на спажыўцоў выклікала патрэбай бюджэту знайсці дадатковыя крыніцы фінансавання выдаткаў, звязаных з падвышэннем коштаў на энерганосьбіты.

Манетарная палітыка: скасаванне абмежавання крэдытнай маржы

НББ зрабіў больш жорсткай грашовую палітыку з мэтай стабілізацыі ўнутранага валютнага рынку. Для гэтага ў студзені былі значна падвышаныя фактычныя стаўкі па аперацыях НББ (на 7.5 адсоткавага пункту па ламбардных крэдытных аўкцыёнах). Гэтым крокам НББ абмежаваў грашовую прапанову: яго патрабаванні да банкаў знізіліся на 8.9% м/м. Таксама адбываўся адток сродкаў з грашовага рынку на рублёвыя дэпазіты ўрада ў НББ (рост 12.2% м/м). Захады па выняцці ліквіднасці прывялі да таго, што істотна абмежаваўся попыт на замежную валюту на ўнутраным рынку, а камерцыйныя банкі сталі трымаць свабодныя рэзервы ў замежнай валюце, размяшчаючы іх у НББ. Таму ў студзені чыстыя замежныя актывы НББ істотна не змяніліся (зменшыліся на 1.7% м/м). У выніку за студзень грашовая база скарацілася на 5.3% м/м. У гадавым вымярэнні тэмпы яе росту выраслі да 38.5% г/г (19.8% г/г у снежні 2006 г.), што аднак звязана са згладжваннем сезонным ваганняў у палітыцы НББ.

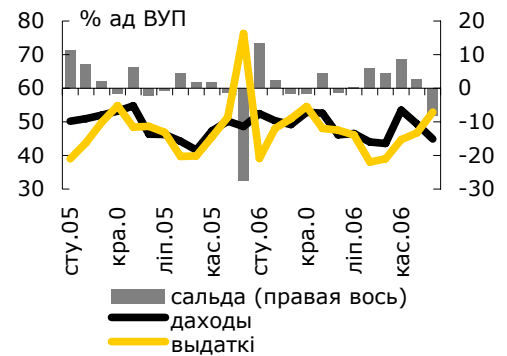
Палітыка НББ абумовіла высокі аперацыйны попыт на беларускія рублі. У выніку на міжбанкаўскім рынку да канца студзеня стаўкі дасягнулі ўзроўню 20% гадавых (каля 10% гадавых у пачатку месяца). Апроч таго, НББ скасаваў на 1 кв. 2007 г. для банкаў ліміт па крэдытнай маржы (раней максімальная адсоткавая стаўка па крэдытах нефінансавану сектару абмяжоўвалася ўзроўнем стаўкі рэфінансавання плюс 3 адсоткавыя пункты). Гэта абумовіла павышэнне адсоткавых ставак і на крэдытна-дэпазітным рынку. Таму наступнае павышэнне тэмпаў росту патрабаванняў банкаў да эканомікі да 60.1% г/г (57.2% г/г у снежні) было дасягнутае пераважна за кошт адміністрацыйных крокаў. Буйныя дзяржаўныя банкі павялічвалі крэдытаванне прадпрыемстваў рэальнага сектару галоўным чынам за кошт зніжэння патрабаванняў да ўрада. У той жа час шэраг больш дробных банкаў прыпыняў крэдытаванне па пэўных праграмах. Насельніцтва і прадпрыемствы толькі часткова пераарыентавалі свой попыт на замежную валюту. Тэмп росту наяўных грошай склаў 30.1% г/г (39.8% г/г у снежні). Рублёвая грашовая маса скарацілася ў студзені на 9.5% м/м, шырокая грашовая маса – на 5.7% м/м. У гадавым вымярэнні тэмпы іх росту склалі адпаведна 34.5 і 34.3% г/г (44.5 і 39.3% у снежні).

Падвышэнне коштаў на энерганосьбіты не паспела ўплываць на дынаміку спажывецкіх цэнаў: у студзені яны выраслі на 1.8% м/м, ці на 7.1% г/г (6.6% г/г у снежні). Кошты вытворцаў, аднак, рэзка павялічыліся – за студзень іх прырост склаў 12.6% м/м, што тлумачыцца высокай доляй энергетычных тавараў у сабекошце прамысловай прадукцыі. Курс беларускага рубля ў адносінах да даляра ЗША у лютым практычна не змяніўся і склаў 2142 BYR/USD.

Банкаўскі сектар: рэгуляванне выпуску іпатэчных аблігацый

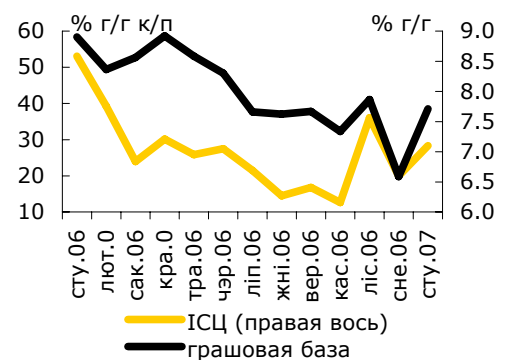
НББ выдаў пастанову, якая рэгулюе эмісію банкамі іпатэчных каштоўных папераў, якія забяспечаныя абавязацель

Кансалідаваны бюджэт

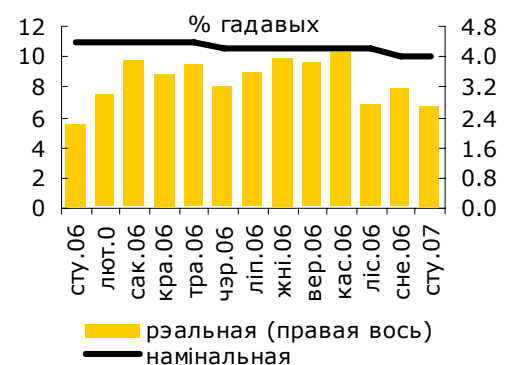
Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Грашовая база і ІСЦ

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Стаўка рэфінансавання

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

ствамі па звароце крэдытаў на будаўніцтва і рэканструкцыю жылля. Дадзенай пастановай зацвярджаецца абавязковая працэдура ўзгаднення з НББ кожнага выпуску банкам іпатэчных каштоўных папераў. Сярод іншых дакументаў, якія патрабуе НББ для ўзгаднення эмісіі, абавязковай з'яўляецца выпіска з рэестру абавязацельстваў па крэдытных дамовах, якімі будзе забяспечаны дадзены выпуск аблігацыяў. Такім чынам, НББ фармуе інструмент нагляду за адпаведнасцю дадзеных аблігацыяў правілам іх абароту. Пастановай таксама зацвярджаецца вычарпальны пералік прычынаў, паводле якіх банку могуць адмовіць у эмісіі. Таму яна забяспечвае большую надзейнасць такога кшталту аблігацыяў, не закранаючы інтарэсы банкаў.

Эканамічныя тэндэнцыі		1 кв. 05	2 кв. 05	3 кв. 05	4 кв. 05	1 кв. 06	2 кв. 06	3 кв. 06	4 кв. 06	ліс. 06	сне. 06	сту. 07
Рост рэальнага ВУП	% г/г	9.9	8.4	8.7	10.7	11.0	9.6	8.6	10.8	--	--	9.7
Рост рэальнага ВУП	% г/г нар.	9.9	9.1	9.0	9.4	11.0	10.3	9.6	9.9	9.9	9.9	9.7
Рэальная прамысловая вытворчасць	% г/г нар.	11.7	10.3	9.7	10.5	13.5	12.6	12.2	11.3	11.9	11.3	8.5
Рэальная сельскагаспа- дачая вытворчасць	% г/г нар.	12.5	10.1	3.0	2.1	10.1	6.9	2.2	6.1	5.6	6.1	7.0
ІСЦ	% г/г к/п	11.9	10.0	9.8	8.0	6.8	7.0	6.4	6.6	7.6	6.6	7.1
ІЦВПП	% г/г к/п	14.2	12.1	10.5	10.2	8.3	8.1	8.0	8.5	7.8	8.5	22.4
Экспарт тавараў (USD)*	% г/г	21.8	17.2	15.1	11.5	27.5	24.9	29.3	13.6	13.2	6.7	--
Імпарт тавараў (USD)*	% г/г	0.6	3.6	7.8	-5.3	51.3	37.0	30.0	23.5	14.3	31.0	--
Сальда гандлю таварамі (дадзеныя НББ)	USD млн. нар.	452	345	43	-527	-134	-785	-1220	-2384	-1673	-2384	--
Бягучы рахунак	USD млн нар.	723	945	989	469	126	-305	-492	--	--	--	--
Бягучы рахунак	% ВУП нар.	12.1	7.3	4.6	1.6	1.7	-1.9	-1.9	--	--	--	--
Міжнародныя рэзервы	USD млн к/п	975	1130	1189	1297	1290	1154	1155	1383	1369	1383	1330
Грашовая база	% г/г к/п	21	39	50	74	53	48	38	20	41	20	39
Стаўка па крэдытах у беларускіх рублях**	% гадавых, к/п	19	15	14	12	12	11	12	12	12	12	13
Абменны курс (афіцыйны)	BYR/USD с/п	2164	2151	2150	2150	2151	2146	2142	2141	2140	2140	2140
Абменны курс (афіцыйны)	BYR/EUR с/п	2840	2713	2623	2558	2587	2694	2729	2761	2755	2827	2782

* тэмпы росту даляравых паказнікаў (крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу).

** намінальная стаўка па новых крэдытах юрыдычным асобам (крыніца: НББ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу і НББ.

Асноўныя эканамічныя паказнікі		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Намінальны ВУП*	BYR трлн	9.134	17.173	26.613	36.565	49.991	65.067	79231
Намінальны ВУП **	USD млрд	8.7	12.1	14.5	17.7	23.1	30.2	36.9
Рост рэальнага ВУП	% г/г	5.8	4.7	5.0	7.0	11.4	9.4	9.9
Прамысловая вытворчасць	% г/г	7.8	5.9	4.5	7.1	15.9	10.5	11.3
Сельскагаспадарчая вытворчасць	% г/г	9.3	1.8	0.7	6.6	12.6	1.7	6.1
ІСЦ	% г/г с/п	168.6	61.1	42.6	28.4	18.1	10.3	7.0
ІСЦ	% г/г к/п	107.5	46.1	34.8	25.4	14.4	8.0	6.6
ІЦВПП	% г/г с/п	185.3	72.1	41.4	37.5	24.1	12.1	8.3
ІЦВПП	% г/г к/п	166.4	40.9	42.7	28.1	18.8	10.0	8.5
Экспарт (т/п, USD)	% г/г	17.6	10.4	8.6	24.0	38.3	15.6	--
Імпарт (т/п, USD)	% г/г	21.0	8.2	9.1	27.1	41.4	4.0	--
Бягучы рахунак	USD млн	-338	-394	-311	-424	-1206	469	--
Бягучы рахунак	% ВУП	-3.9	-3.2	-2.1	-2.4	-5.2	1.6	--
ПЗІ (чыстыя)	USD млн	119	96	453	170	163	303	--
Міжнародныя рэзервы	USD млн	357	347	457	474	770	1297	1383
Сальда дзяржбюджэту***	% ВУП	-0.6	-1.6	-0.2	-1.6	0.0	-0.6	--
Унутраны дзяржаўны доўг	% ВУП к/п	4.5	6.1	5.4	5.5	5.7	5.8	6.5
Знешні доўг (сукупны)	% ВУП к/п	24.4	24.8	27.0	23.7	21.4	17.9	--
Грашовая база	% г/г к/п	52	225	32	50	42	74	20
Абменны курс (НББ)*	BYR/USD с/п	1035	1394	1784	2075	2160	2154	2145
Абменны курс (НББ)*	BYR/USD к/п	1213	1580	1920	2156	2170	2152	2140
Спрэд****	% с/п	44.4	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Спрэд****	% к/п	2.8	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Абменны курс (НББ)*	BYR/EUR с/п	651	1239	1690	2353	2684	2681	2692
Абменны курс (НББ)*	BYR/EUR к/п	1097	1392	1989	2695	2956	2550	2817

* ВУП у даляравым эквіваленце за 1999–2000 гг. разлічаны па рынкавым (неафіцыйным) валютным курсе (крыніца: Даследчы цэнтр ІПМ).

** спрэд паміж безнаяўным курсам ценявога рынку і афіцыйным курсам (крыніца: Даследчы цэнтр ІПМ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу, Міністэрства фінансаў, НББ, Даследчы цэнтр ІПМ.

Умоўныя азначэнні:

г/г	змены год да году	млрд	мільярд
ІСЦ	індэкс спажывецкіх цэнаў	нар.	нарастаючым вынікам
ІЦВПП	індэкс цэнаў вытворцаў прамысловай прадукцыі	НББ	Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь
к/п	на канец перыяду	ПЗІ	прамыя замежныя інвестыцыі
м/м	змены за месяц	с/п	сярэдняя за перыяд
млн	мільён	трлн	трыльён